

CALEA MÂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Omul contemporan între vremuri și veșnicie

Pe bună dreptate, s-a afirmat, că secolul al XX-lea a fost secolul în care preocupările despre Biserică (eclezio-logia) au reținut atenția creștinilor, în general, secolul al XXI-lea este secolul antropologilor, adică al gândirii umane despre sensul, natura și aspirațiilor omului. Cu alte cuvinte, preocupările despre om constituie un punct de atracție general al acestui secol.

Într-adevăr, omul contemporan simte din ce în ce mai mult nevoia de a se preocupa de sine, de a-și cunoaște rădăcinile sale existențiale, de a se înțelege pe sine din ce în ce mai bine. Dar, oare, poate omul contemporan să se înțeleagă pe sine însuși, recurgând doar la rațiunea sa și la cele ce îi oferă lumea? Este întrebarea fundamentală pe care acesta trebuie să și-o pună. De răspunsul la această întrebare depinde întreaga reușită a efortului său de cunoaștere și autocunoaștere, depinde de acest răspuns însuși rostul vieții sale pe pământ și nu numai.

Viziunea contemporană umanistă despre om este tributară mai ales cuceririlor iluminismului. Pe lângă aspectele sale pozitive, ce pot fi consemnate în cadrul culturii contemporane, ce poartă această pecete iluministă, ea comportă și anumite insuficiențe, ce tind să desfigureze sensul vieții omului pe pământ.

Modernitatea ce poartă amprenta culturii iluministe a deplasat centrul de greutate al lumii și, implicit, al vieții omului, de la Dumnezeu la om, de la cele spirituale, la cele materiale, de la aspirația spre veșnicie la preocuparea exclusivă spre cele temporale. Omul modern sau postmodern consideră, că voia lui Dumnezeu manifestată în Fiul Său întrupat, Domnul nostru Iisus Hristos constituie un atentat la adresa libertății lui. În felul acesta, omul contemporan nu mai vrea să știe de nici un alt punct de referință al vieții sale, decât propria sa libertate, înțeleasă în mod unilateral și de propriile sale dorințe efemere. Această viziune antropologică îl mărginește, îl însingurează și îl depersonalizează pe om.

Tot ca o consecință a unei gândiri

secularizate sau de influență luministă s-a ajuns la o separare între ceea ce se cheamă *public și privat*. Putem observa în societatea europeană de astăzi tendința de a exclude manifestarea religioasă din sfera publică, pentru a o destina în mod exclusiv în cea privată. Sfera publică ar trebui, potrivit acestei viziuni, să se concentreze spre valorile economice, materiale ale vieții, iar, cele spirituale să fie reținute numai în viața privată a oamenilor. Sferei private i-ar corespunde manifestarea religioasă a vieții. Această separare între public și privat este mai mult decât artificială, întrucât introduce în viața omului acest dihotomism, care nu corespunde structurii ființei umane, aceea de a fi atât materie, cât și spirit, atât trup material, cât și suflet liber, nemuritor și veșnic.

Dar, ruperea omului de legătura sa cu lumea spirituală, aflată dincolo de lumea aceasta, îl desfigurează, îl sărăcește și îl dezorientează în universul în care el trăiește. De aceea, este foarte important, ca Biserica prin misiunea ei pastorală să sublinieze mereu în fața oamenilor cât de importantă este înțelegerea omului în dubla sa relație: cu Dumnezeu și cu lumea.

Numai cultivând o asemenea relație, omul poate să se miște pe coordonatele esențiale ale vieții sale; numai așa, el se poate cunoaște mai bine pe sine însuși, precum și lumea înconjurătoare, în calitatea acesteia de creație a lui Dumnezeu. Astfel, omul se află așezat în timp, dar, cu perspectiva veșniciei, care este asemenea unui magnet, ce îl atrage mereu în sus: în cunoaștere, în iubire, în bunătate, în săvârșirea binelui etc. Ca atare, el urcă pe poteca ce conduce spre veșnicie, ajutat în mod direct și constant prin experiența anticipată a Împărăției Preasfintei Treimi, prin Liturgia Bisericii. În aceasta constă marea șansă a omului de a nu se lăsa înghițit de materie, ci de a se ridica mereu deasupra ei, prin harul sfințitor și înnoitor al lui Iisus Hristos – Împăratul Cel veșnic.

Pr. Ioan TULCAN

PREDICA

Doctorul sufletelor și al trupurilor

Duminica a XXIV-a după Rusalii – Învierea ficei lui Iair

„În vremea aceea a venit la Iisus un om al cărui nume era Iair și care era mai-marele sinagogii. Și, căzând la picioarele lui Iisus, îl ruga să intre în casa lui, că numai o fiică avea, ca de doisprezece ani, și ea era pe moarte. Și, pe când se ducea El, mulțimile îl împresurau. Și o femeie care de doisprezece ani avea curgere de sânge și cheltuisese cu doctorii toată averea ei și de nici unul n-a putut să fie vindecată, apropiindu-se pe la spate, s-a atins de poala hainei Lui și îndată s-a oprit curgerea sângelui ei. Și a zis Iisus: Cine este cel ce s-a atins de Mine? Dar toți tăgăduiau. Petru și ceilalți care erau cu El au zis: Învățătorule, mulțimile Te împulzesc și Te strămtorează, și Tu întrebi: Cine este cel ce s-a atins de Mine? Iar Iisus a zis: S-a atins de Mine cineva, căci am simțit o putere care a ieșit din Mine. Și femeia, văzându-se vădită, a venit tremurând și, căzând înaintea Lui, a spus de față cu tot poporul din ce pricină s-a atins de El și cum s-a tămăduit îndată. Iar El i-a zis: Îndrăznește fiică, credința ta te-a mântuit. Mergi în pace! Și încă vorbind El, a venit cineva de la mai-marele sinagogii, zicând: A murit fiica ta. Nu mai supăra pe Învățătorul. Dar Iisus, auzind, i-a răspuns: Nu te teme; crede numai și se va izbăvi. Și, venind în casă, n-a lăsat pe nimeni să intre cu El decât numai pe Petru și pe Ioan și pe Iacov și pe tatăl copilului și pe mamă. Și toți plângeau și se tânguiau pentru ea. Iar El a zis: Nu plângeți; n-a murit, ci doarme. Și râdeau de El, știind că a murit. Iar El scoțând pe toți afară și apucând-o de mână, a strigat zicând: Copilă, scoală-te! Și duhul ei s-a întors și a înviat îndată; și a poruncit El să i se dea să mănânce. Și au rămas uimiți părinții ei. Iar El le-a poruncit să nu spună nimănui ce s-a întâmplat” (Luca 8, 41 – 56).

Sfânta Evanghelie care s-a citit Duminica aceasta, în cadrul Sfintei Liturghii amintește de două minuni pe care le-a săvârșit Domnul nostru Iisus Hristos. Sfântul Evanghelist Luca în capitolul 8, 41-56, ne descrie cu de-amănuntul acest lucru.

Întâi este prezentată aceea femeie care de doisprezece ani suferea de scurgere de sânge, de hemoragie, iar în planul al doilea ne este pus înaintea mai-marele sinagogii, care îl implora pe Fiul lui Dumnezeu să o readucă la viață pe fiica lui.

La prima lectură a acestui text biblic, putem deduce că din nefericire se prezintă un tablou al suferinței, al lacrimilor, al întristării. Însă, ca de fiecare dată după suferință și încercare urmează bucurie, pace. Mântuitorul Iisus Hristos, care este Doctorul sufletelor și al trupurilor, arată iarăși compasiune față de oameni, din nou, marea Lui milostivire se revărsa peste cei suferinzi.

Textul evanghelic evidențiază două lucruri extraordinare, smerenia mai-

marelui sinagogii și credința femeii bolnave, coroborate cu îndelunga milostivire a Izvorului vieții și al nemuririi. La temelia smereniei și credinței este așezată mila dumnezeiască care este revărsată de atâtea ori de Domnul Hristos peste oamenii bolnavi, atât trupește cât și duhovnicește.

Sfânta Evanghelie ne vorbește despre unul dintre cei mai de seamă oameni ai sinagogii iudaice, anume Iair, care avea o fiică de doisprezece ani, care se chinuia cumplit, zbătându-se între viață și moarte. Cea mai mare durere a acestui om era faptul, că fiica aceasta era singurul copil al lui, în care și-a pus toată nădejdea și speranța că la bătrânețe va avea un sprijin și un ajutor real. Totuși mai-marele sinagogii a auzit de Mântuitorul Iisus Hristos că a vindecat foarte mulți oameni bolnavi și deznădăjduiți, și pe unii chiar i-a înviat.

Continuare în pagina 2

Pr. Florin Ioan AVRAM

Din sumar

► Învierea și viața

pagina 2, Prof. Amalia Stana

► Simpozion internațional la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad, 21-22 octombrie 2019

pagina 3, Protos. Nicolae M. Tang

► Știri

pagina 4

Doctorul sufletelor și al trupurilor

Urmare din pagina 1

Sigur, ca orice părinte îndurerat și dornic de a-și salva copilul, el s-a strecurat printre oameni și a ajuns înaintea lui Iisus, căzând în genunchi, l-a implorat să îl ajute și să scape pe fiica lui din ghearele morții.

Un element foarte important care trebuie creionat vis-a-vis de atitudinea mai-marelui sinagogii este faptul că s-a smerit, a arătat o profundă și adâncă smerenie. Cunoaștem că mai-marii sinagogii în general erau rivalii lui Iisus, de multe ori îl judecau pe Fiul lui Dumnezeu, fiind învinuit că introduce învățături noi în religia poporului evreu sau alte motive nefundamentate. Cu toate acestea, Iair manifestă multă încredere în puterea divină a Domnului Hristos, apropiindu-se de Acesta cu profundă smerenie. El îi cere Domnului vieții, ceea ce nimeni nu ar fi putut să îi ofere, vindecarea fiicei sale. În cele ce urmează, Domnul văzând smerenia adâncă și credința puternică a mai-marelui sinagogii îi spune acestuia că va veni și o va vindeca pe fiica sa.

Vedem așadar cum Domnul Iisus ascultă rugăciunea celor smeriți și a celor care au credință vie și puternică. Fiul lui Dumnezeu ajunge la casa lui Iair, unde era tristețe mare, unde lacrimile curgeau neîncetat pe obrajii celor care erau de față. Acesta a cerut ca în casă să rămână doar părinții copilei, și cei trei ucenici ai Săi: Petru, Iacov și Ioan. Și se pune întrebarea de ce a procedat Domnul în felul acesta și nu a săvârșit minunea învierii în văzul tuturor? Răspunsul este foarte simplu, prin această minune Hristos Domnul nu a dorit să facă un spectacol, ci El din nou își arată marea Sa smerenie, întărind crezul apostolilor și al părinților că smerenia este calea care duce spre Împărăția Cerurilor. Mai mult decât atât, după ce înviază pe acea fetiță, poruncește părinților „să nu spună nimănui ce s-a întâmplat” (Luca 8, 56). Acest lucru îl face tocmai pentru faptul că Dumnezeu nu dorește să fie lăudat pentru minunile pe care le săvârșește.

În celălalt registru, avem minunea vindecării femeii care suferea de doisprezece ani de scurgere de sânge, care și-a cheltuit toată averea sa cu medicii, dar nu a avut nici o izbândă, niciunul nu a vindecat-o. Dar nu și-a pierdut speranța, pentru că a avut credință puternică și vie, că cineva o poate vindeca. Astfel s-a întâmplat ca Domnul Iisus să poposească în Capernaum, unde era și femeia în acea mulțime care îl împulzea pe El, ea apropiindu-se s-a atins de poala lui Iisus și s-a vindecat.

În acel moment când s-a atins de poala hainei Domnului, El a întrebat: „Cine este cel ce s-a atins de Mine? (...) Căci am simțit o putere care a ieșit din Mine” (Luca 8, 45-46). Prin aceste cuvinte Fiul lui Dumnezeu, dorea să scoată în evidență o persoană care avea credință puternică și smerenie adâncă.

Femeia aceasta a căutat liberare de boală la o mulțime de medici, dar nu a găsit decât la Doctorul sufletelor și trupurilor oamenilor, care este Însuși Domnul Iisus Hristos, Dumnezeu-Omul, Cel ce „vindecă toată boala și toată neputința în popor” (Matei 9, 35).

Această femeie suferindă de doisprezece ani este un exemplu elocvent, care ne învață că darul sănătății pe care ni l-a conferit Dumnezeu în dar, trebuie păstrat, dar și căutat atunci când l-am pierdut.

Răbdarea și stăruința în a căuta vindecarea este punctul principal al acestei femei. Ea nu a deznădăjduit, ci a crezut cu tărie că se poate vindeca.

În contemporaneitate ne luptăm cu multe boli, unele chiar incurabile, la care după mintea noastră umană, nu mai avem scăpare. Acestea chiar ne conducă spre pragul disperării, nemaiputând spera la vindecare. Dar iată avem ca exemplu pe femeia care nu încetat a spera și a căuta scăpare. A găsit „nădejde la Dumnezeu Tatăl, scăpare la Fiul și acoperământ la Duhul Sfânt”, după cum spune o cântare liturgică din cadrul rugăciunilor de seară.

Această pericopă evanghelică ar fi putea fi pusă sub semnul speranței și al credinței pentru oamenii smeriți și credincioși. Există o legătură foarte strânsă între smerenia lui Iisus, smerenia lui Iair și smerenia femeii păcătoase. Cred că acest trunchi infinit al smereniei ne ține într-o legătură indisolubilă cu Cel care S-a smerit și S-a deșertat pe Sine pentru noi și pentru a noastră mântuire.

Astfel, putem să spunem că acest text lucanic ne îndeamnă să aveam speranță nemărginită, primind vindecare și iertare de păcate, pentru a putea să înviem spre viața veșnică într-o iubire milostivă și pronoatoare a Dumnezeului Treimic. Amin!

Învierea și viața

Deoarece Adam nu a putut ajunge la desăvârșire, Fiul lui Dumnezeu se întrupează pentru mântuirea oamenilor. Această întrupare a fost o smerenie, o deșertare pentru Fiul lui Dumnezeu.

În opoziție cu Adam, Iisus Hristos este un nou Adam, primul este pământesc, însă al doilea este ceresc. (I Corinteni 15, 14). Omul ceresc adică dumnezeiesc a devenit izvor de mântuire, de înviere și de viață veșnică, prin jertfa Sa de pe Cruce, pentru toți cei ce vor crede în El.

Pentru iudei a fost pricină de poticnire, pentru neamuri nebulie. (I Corinteni 1, 23). Evreii s-au scandalizat la auzul că Iisus este Fiul lui Dumnezeu. (Ioan 5.18). Caiafa l-a condamnat pe Iisus tocmai pentru că S-a numit Fiul lui Dumnezeu, chiar dacă El era într-adevăr Dumnezeu adevărat și om adevărat. Doar Fiul lui Dumnezeu trebuia să se răstignească!

Hristos ni se revelează în Evanghelie. Aflăm că El se naște ca om, dar totuși nu ca toți copiii, ci de la Duhul Sfânt și dintr-o Fecioară sfântă. La templu este închinat Domnului Dumnezeu ca toți copiii, însă este întâmpinat de profetul Simeon și de proorocița Ana. Inteligența Lui este superioară celorlalți copii, la doisprezece ani, El tâlcuiește din Scripturi în mijlocul mulțimii și a preoților.

La Iordan este botezat de Sfântul Ioan Botezătorul însă glasul Tatălui se aude din cer. El mănâncă ca un om, dar are puterea de a înmulți pâinile și peștii, El plânge și suferă după prietenul Său, Lazăr din Betania, însă are și puterea de a-l învia. Face numeroase minuni, tocmai ca oamenii să creadă în El. Deși este batjocorit, umilit, bătut și răstignit între tâlhari, Iisus are puterea a treia zi să învieze și să se arate mironosișterilor și ucenicilor.

Autorii Evangheliei sunt martorii lui Iisus: „Ce era de la Început, ce am auzit, ce am văzut cu ochii noștri, ce am primit și mâinile noastre au pipăit despre Cuvântul vieții, și Viața s-a arătat și am văzut-o și mărturisim și vă vestim Viața de veci, care era la Tatăl și s-a arătat nouă.” (I Ioan 1, 1-2).

Iisus este Dumnezeu și om. Hristos este de-o ființă cu Dum-

nezeu după dumnezeire (consubstanțial) și de-o ființă cu omul după umanitate, iar cele două naturi ale Sale sunt unite „fără amestecare, fără schimbare, fără împărțire și fără despărțire.”

În Iisus sunt două voințe și două energii. Idee susținută și de Sfântul Maxim Mărturisitorul și de papa Martin I, în secolul al VII-lea.

Sfântul Maxim Mărturisitorul spunea: „Fiind Dumnezeu prin fire, Hristos are o voință de esență divină omenească, care nu se opune în niciun fel voinței Tatălui.” Idee care se găsește și în rugăciunea lui Iisus adresată Tatălui din Grădina Ghetsimani: „Părintele Meu, de este cu putință, treacă de la Mine paharul acesta! Însă nu precum voiesc Eu, ci precum Tu voiești.” Pentru această mărturisire Sfântul Maxim a fost crunt pedepsit, i s-a smuls limba, i s-a tăiat mâna dreaptă și a murit în exil, ca și papa Martin I.

Sinodul al VI-lea ecumenic, întrunit la Constantinopol în 680-681, a reabilitat în mod deplin învățătura Sfântului Maxim afirmând următoarele: „Credem că există în Hristos două voințe naturale și două activități naturale neamestecate și neschimbate, neîmpărțite și nedespărțite. Aceste două voințe naturale nu sunt opuse una alteia, voința omenească fiind întru toate subordonată voinței divine atotputernice.”

Prin urmare Hristos este persoana divino-umană, care ne-a adus Răscumpărarea, prin jertfa de pe Cruce: „Căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică.” (Ioan 3, 16). Hristos astfel ne-a eliberat din robia diavolului. Sfântul Simeon Noul Teolog, susține: Iisus” S-a făcut rob, luând chip de rob și pe noi robii ne-a ridicat la demnitate de stăpâni, făcându-ne stăpâni asupra tiranului dintâi (...) S-a făcut blestem fiind răstignit (...) și prin moartea Lui a desființat moartea, a înviat și a desființat puterea și lucrarea vrajmașului, care prin moarte și păcat are putere împotriva noastră.

Așadar Domnul Iisus Hristos suferă pentru noi, cu toate formele de suferință care merge până la sentimentul abandonării de către Dumnezeu. Strigătul lui

Iisus de pe cruce: „Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit?” (Matei 27, 46). Acesta reprezintă punctul culminant, după cum vedem într-unul din imnele Învierii: „În mormânt cu trupul, în iad cu sufletul, ca un Dumnezeu, în rai cu tâlharul și pe scaun împreună cu Tatăl și cu Duhul ai fost Hristoase, toate umplându-le Cel ce ești necuprins.”

Sfântul Simeon Noul Teolog comentează: „Iată, așadar că și tu frate, ai fost preștiut de Dumnezeu și prehotărât și chemat la viața veșnică prin credința în Hristos și Sfântul Botez.”

„Dar voi nu credeți, pentru că nu sunteți dintre oile Mele. Oile Mele ascultă glasul Meu, și Eu le cunosc pe ele și ele vin după Mine.” (Ioan 10, 26-27).

„Din momentul întrupării, istoria noastră o reia de la zero: omul se găsește din nou față în față cu Dumnezeu, într-o apropiere la fel de mare, decât la începutul creației. Hristos îl conduce pe om în „raiul cel nou”, care este Biserica, unde El domnește împreună cu acest om.” (I. Alfeyev).

Începe o nouă eră. Era creștină, după Hristos.

Credința în Hristos ne transformă în fii ai lui Dumnezeu. „Și celor câți l-au primit, care cred în numele lui, le-a dat putere să se facă fii ai lui Dumnezeu. Care nu din sânge, nici din poftă trupească, nici din poftă bărbătească, ci de la Dumnezeu s-au născut.” (Ioan 1, 12-13).

Iar dacă credem, vom și învia împreună cu El. „Eu sunt învierea și viața. Cel ce crede în Mine, chiar dacă va muri va trăi. Și oricine trăiește și crede în Mine nu va muri în veac.” (Ioan 11, 25-26) Crezi tu care citești aceste rânduri în Hristos, Fiul lui Dumnezeu? Dacă DA, atunci El poate să facă minuni cu tine. „Eu sunt ușa: de va intra cineva prin Mine, se va mântui” (Ioan 10, 9). Iisus ne dăruiește viață veșnică: „Eu am venit ca (oile Mele) viață să aibă, și din belșug să aibă.” (Ioan 10, 10). Și astfel din iubire față de oameni, Hristos a murit pe cruce și după trei zile a înviat, împăcându-ne cu Dumnezeu-Tatăl!

Prof. Amalia STANA

O nouă conferință în cadrul Școlii doctorale arădene

În ziua de 22 octombrie a avut loc o nouă conferință teologică care s-a desfășurat în cadrul Școlii doctorale a Facultății de Teologie Ortodoxă „Iarion v. Felea” din cadrul Universității „Aurel Vlaicu”. Aceasta a fost susținută de către domnul profesor Petre Ben Smith de la Universitatea din Berna, Elveția.

În deschidere, părintele profesor Constantin Rus a adresat un cuvânt de salut și de mulțumire conferențiarului, oferind câteva informații audienței despre profesorul Ben Smith

adăugând la acestea și o scurtă istorie despre Școala doctorală arădeană.

Conferința prezentată a fost intitulată: La început a fost suspansul, oferind pe parcursul unei ore o incursiune hermeneutică la prologul Evangheliei

după Ioan. Traducerea din limba engleză a fost asigurată de părintele Adrian Murg.

Conferința s-a încheiat cu o sesiune de dialog.

F.A.

Simpozionul internațional „Relevanța Bisericii Ortodoxe în cultura română. Interferențe interortodoxe și intercreștine” la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad, 21-22 octombrie 2019

La Facultatea de Teologie Ortodoxă „Iarion V. Felea” din cadrul Universității „Aurel Vlaicu” din Arad, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului, se desfășoară în perioada 21-22 octombrie 2019, Simpozionul internațional „Relevanța Bisericii Ortodoxe în cultura română. Interferențe interortodoxe și intercreștine”.

Manifestarea s-a deschis prin oficierea slujbei de Tedeum în paraclisul din curtea facultății, la care au participat, alături de Înaltpreasfințitul Timotei, Arhiepiscopul Aradului, invitații, profesorii și studenții arădeni.

A urmat, apoi, deschiderea

festivă a lucrărilor simpozionului, în Aula Magna din incinta Facultății de Teologie, la care au luat parte Înaltpreasfințitul Părinte Dr. Timotei Seviciu, Arhiepiscopul Aradului, Prof. Univ. Dr. Ramona Lile, Rectorul Universității „Aurel Vlaicu” din Arad, D-l. Dan Codre, reprezentantul Consiliului Județean Arad, Prof. Univ. Dr. Jerzy Ostapczuk, Decanul Facultății de Teologie Creștină din Varșovia (Polonia), precum și Prof. Univ. Dr. Eirini Christinaki-Glarou, de la Facultatea de Teologie din Atena (Grecia).

În deschiderea festivă a manifestării, Pr. Prof. Dr. Cristinel Ioja, Decanul Facultății de Teologie, a adresat cuvânt de salut invitaților de la prezidiu și din sală, precum și tuturor participanților. Preacucernicia sa a subliniat rolul Bisericii Ortodoxe în cultura română în decursul secolelor, precum și rolul

Bisericii în promovarea culturii române în actualitate.

După deschiderea festivă au urmat secțiunile simpozionului, care se desfășoară pe durata celor două zile, incluzând dezbateri, pauze de cafea și concluziile simpozionului.

Manifestările s-au bucurat de participarea unor renumiți

profesori de teologie din Austria (Viena), Germania (Halle, München), Grecia (Atena), Albania (Tirana), Polonia (Varșovia), Elveția (Berna), precum și de la facultățile de teologie din țară.

Simpozionul desfășurat la Arad se încadrează în manifestările Anului omagial al satului

românesc (al preoților, învățătorilor și primarilor gospodari) și Anului comemorativ al patriarhilor Nicodim Munteanu și Iustin Moisescu și al traducătorilor de cărți bisericești din Patriarhia Română.

Protos. Nicolae M. TANG

Pr. Conf. Univ. Dr. Habilit. Daniel Buda distins de Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad

În ziua de 22 octombrie, în cea de-a doua zi a Simpozionului internațional *Relevanța Bisericii Ortodoxe în cultura română*, a avut loc decernarea Diplomei de excelență și a Plachetei Universității „Aurel Vlaicu” din Arad, Părintelui Profesor Daniel Buda pentru contribuția adusă la **Dialogul ecumenic și la internaționalizarea Teologiei ortodoxe**.

Deschizând festivitatea de

decernare, în prezența Doamnei Prof. Univ. Dr. Ramona Lile, Rectorul Universității „Aurel Vlaicu” și a celor trei prorectori, Părintele decan Prof. Univ. Dr. Cristinel Ioja a adresat un cuvânt de salut și de felicitare Părintelui Daniel Buda, evidențiind bogata activitate teologică și ecumenică a celui omagiat. Cu o impresionantă carte de vizită teologic-ecumenică, specialist în Istorie

Bisericească Universală, specializat în mai multe centre universitare din Europa, Secretar Executiv în Consiliul Mondial al Bisericilor (Geneva), consultant științific la Conferința Bisericilor Europene, cu conferințe în peste 85 de țări din întreaga lume, afiliat la mai multe universități din Europa, America și Africa, la peste zece organizații academice interne și internaționale, distins cu „Crucea Sfântului Andrei Șaguna” (Arhiepiscopia Sibiului), „Ordinul Sfântului Mellitus” (Episcopul Londrei), „Crucea Patriarhală”

(Biserica Ortodoxă Sârbă), „Crucea Valahă” (Arhiepiscopia Târgoviștei), Părintele Daniel Buda reprezintă deja o personalitate a teologiei ortodoxe române.

Preacucernicia Părintelui Arhimandrit Dr. Ioachim Tomoiogă, vicar-administrativ al Arhiepiscopiei Sibiului, a dat citire mesajului Înaltpreasfințitului Părinte Dr. Laurențiu Streza, Mitropolitul Ardealului cu prilejul acestui eveniment academic.

Doamna Rector Ramona Lile a dat citire Hotărârii Senatului Universității și a înmănat

Diploma de excelență și Placheta „Aurel Vlaicu” Părintelui Daniel Buda pe acordurile imnului academic *Gaudeamus igitur*.

Părintele Daniel Buda a mulțumit conducerii Universității și a Facultății de Teologie, precum și Înaltpreasfințitului Părinte Dr. Laurențiu Streza pentru încrederea acordată, accentuând necesitatea unei fructuoase colaborări teologice pentru misiunea și mărturisirea Bisericii în lumea actuală.

Pr. Filip ALBU

ȘTIRI

Slujire chiriarhală și binecuvântare de lucrări în satele Lazuri, Mermești și Groși, din Protopopiatul Sebiș

Duminica a XXIII-a după Rusalii, a însemnat o zi de aleasă sărbătoare pentru credincioșii Filiei Mermești, Parohia Lazuri, din cadrul Protopopiatului Sebiș. Sărbătoarea de intensă trăire spirituală a fost încununată de poposirea în această parohie a Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Dr. Timotei Seviciu, pentru a binecuvânta lucrările săvârșite aici.

Chiriarhul arădean a fost întâmpinat în fața bisericii de Pr. Botea Alexandru, protopopul Sebișului, de domnul primar, de numeroși credincioși din parohie și din parohiile învecinate.

După sfințirea lucrărilor de reînnoire a bisericii, Înaltpreasfinția Sa a săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în biserica cu hramul „Buna Vestire”, din satul Mermești, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi.

Din sobor au făcut parte Pr. Botea Alexandru, protopopul Sebișului, Arhid. Ardelean Tiberiu, inspector eparhial, Pr. paroh Buda Silviu-Ionuț, Pr. pensionar Crișan-Pantea Adam și Diaconul Moț Aurelian Iulian.

Cuvântul de învățătură rostit de Chiriarhul arădean a fost pus sub titlul „Ajutor sfânt” (cf. citirilor scripturistice ale duminicii: Efes. 2, Luca 8), în lupta omului cu încercările vieții spre biruința binelui asupra dului răutății. Aceasta prin harul dumnezeiesc izvorător de daruri sfinte ce întăresc ființa credinciosului în credință și fapte bune spre mântuire. Demonizatul vindecat de Mântuitorul rămâne recunoscător Binefăcătorului său, fiind instituit ca martor al măsurii binelui de care s-a împărtășit, a arătat Înaltpreasfinția Sa.

Răspunsurile liturgice au fost date de un grup de studenți teologi de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad.

La finalul Sfintei Liturghii, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei, a hirotesit întru sachelar, pe părintele paroh Buda Silviu-Ionuț, pentru activitatea pastoral-misionară desfășurată în mijlocul credincioșilor pe care îi păstorește. Apoi Înaltpreasfinția Sa, a acordat distincția de iconom stavrofor părintelui pensionar Crișan-Pantea Adam pentru toată munca și osteneala de care a dat dovadă pe tot parcursul păstoririi sale în Parohia Lazuri.

În încheiere, preotul paroh Buda Silviu-Ionuț, în cuvântul său, a mulțumit Bunului Dumnezeu pentru tot ajutorul și toate darurile pe care cu împlăcarea le-a revărsat peste comunitatea creștinilor dreptmăritori din Filia Mermești, Parohia Lazuri. Apoi, i-a mulțumit Înaltpreasfințitului Părinte Timotei pentru purtarea de grijă arătată, pentru osteneală și prezență, precum și pentru distincția oferită, de asemenea a mulțumit preoților prezenți, domnului Iustin Cionca, Președintele Consiliului Județean Arad, oficialităților locale, în frunte cu domnul primar Giurgelea Radu și bunilor credincioși pentru tot ajutorul și jertfele făcute.

După aceasta, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei, însoțit de oficialitățile județene și locale, a vizitat Filia Groși cu hramul „Înălțarea Domnului”. Aici, Chiriarhul a dat îndrumările necesare pentru

lucrările de reparație ce trebuie executate la biserica veche a satului.

În după-amiaza zilei, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, înconjurat de un sobor de preoți a săvârșit slujba Vecerniei și de sfințire a iconostasului la biserica cu hramul „Pogorârea Sfântului Duh” din satul Lazuri. Cu acest prilej, Înaltpreasfinția Sa a rostit un cuvânt de învățătură temeluit pe însemnătatea iconostasului în Biserica Ortodoxă cu îndemnul de a o pune mereu în lumină atât în cadrul cultului cât și a culturii.

La finalul slujbei, Înaltpreasfinția Sa, a acordat distincția de iconom stavrofor părintelui pensionar Petcuț Tuțu pentru toată munca și osteneala de care a dat dovadă pe tot parcursul păstoririi sale.

Doi teologi arădeni au participat la Simpozionul Societății Studenților Teologi din Iași

În perioada 17-18 octombrie 2019, s-a desfășurat la Iași, în contextul Anului omagial al satului românesc, al preoților, învățătorilor și primarilor gospodari, a II-a ediție a Simpozionului Național Studențesc „Biserica și Satul: cultură și viață religioasă în spațiul românesc”, organizat de către Societatea Studenților Teologi din Iași.

La această manifestare științifică au participat studenți, masteranzi și doctoranzi de la mai multe facultăți de teologie din țară, precum: Sibiu, Cluj, Arad, Alba și Iași.

Din partea Facultății de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din Arad, la propunerea părintelui Decan Prof. Univ. Dr. Cristinel Ioja au participat, studentul Cătălin-Iulian Drăgan cu lucrarea „Figuri emblematiche de învățători din sec XIX, formați în Preparandia arădeană. Aportul lor cultural-educativ” și masterandul Alin-Florin Ciotea cu lucrarea „Preotul Teodor Mornăilă. Slujitor, misionar și intelectual de marcă al comunității ortodoxe românești din Șimand, în prima jumătate a sec. XX”. Ambele lucrări au fost elaborate sub atenta coordonare a părintelui Protos. Univ. Dr. Nicolae M. Tang.

Festivalul de păstrare și promovare a tradițiilor populare românești „La obârșii, la izvor”, ediția a XII-a, la Giula, Ungaria

Duminică, 20 octombrie 2019, în organizarea Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, cu binecuvântarea și în prezența Preasfințitului Părinte Siluan, la Centrul Cultural din cadrul Liceului Românesc „Nicolae Bălcescu” din Giula, Ungaria, s-a desfășurat cea de-a XII-a ediție a Festivalului de păstrare și promovare a tradițiilor populare românești, intitulat „La obârșii, la izvor”.

Ediția din acest an a fost organizată împreună cu artiști din Arad, veniți la Giula prin Centrul Cultural Județean, condus de Doamna Director Ioana Engelhardt și cu sprijinul Consiliului Județean Arad, aflat sub conducerea

Domnului Președinte Iustin Cionca. Fiind o manifestare organizată în Ungaria, la fel ca și în anii trecuți, ea a beneficiat și de sprijinul financiar al Fundației „Bethlen Gabor” din cadrul Oficiului Primului Ministru, de la Budapesta, obținut prin concurs, precum și de sprijinul Centrului de Documentare și Informare al Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria (AȚRU) și al Liceului Românesc din Giula.

Ca de fiecare dată, manifestarea culturală a fost precedată de Sfânta Liturghie Arhierescă, săvârșită în Catedrala Episcopală din Giula, de Preasfințitul Părinte Siluan, împreună cu un sobor format din Părintele Protosinghel Iustin Popovici, Consilierul Cultural al Arhiepiscopiei Aradului și delegatul Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Timotei, Părintele Protosinghel Visarion Tuderici, Secretarul Eparhial al Episcopiei din Ungaria, Părintele Origen Sabău, Consilierul Cultural al Episcopiei și cel care s-a ocupat de organizarea evenimentului cultural, Părintele Teodor Marc, Consilierul Economic al Episcopiei și Parohul Catedralei, Părintele Alexandru Neicu, de la Biserica „Adormirea Maicii Domnului” din Lipova și Arhidiaconul Emanuel Văduva, de la Catedrala din Giula. Răspunsurile liturgice au fost date cu profesionalism, de grupul coral „Trifon Lugojanul”, de la Catedrala Arhiepiscopală Nouă din Arad, condus de Domnul Marinel Roz, iar la slujbă au participat credincioși ortodocși români din Giula și împrejurimi, un grup de pelerini din Lipova, din locurile natale ale Preasfințitului Părinte Siluan, veniți și în acest an la Giula împreună cu Doamna Viorica Popescu, organizatoarea pelerinajului, Maica Stareță de la Schitul Tămand și alte Monahii de la Mănăstirea „Sfântul Simion Stălpnicul”, ambele din Arhiepiscopia Aradului, alături de Părinții și Maicile de la Centrul Eparhial din Giula și de la Așezământul Monahal Românesc „Sfântul Ioan Botezătorul” din Budapesta, precum și oficialități, între care s-au numărat Domnul Florin Trandafir Vasiloni, Consulul General al României la Giula, Doamna Simona Tănăsescu Directorul Institutului Cultural Român din Budapesta (ICR), Domnul Călin Bibarț, Primarul Aradului, Doamna Ioana Engelhardt, Directorul Centrului Cultural Județean Arad, Domnul Cristian Sălășan, Consilier la Consiliul Județean Arad, ș.a.

Programul artistic al zilei s-a ținut după amiază, pe scena Centrului Cultural de la Liceul Românesc din Giula fiind prezentat de interpreta Mădălina Păcurar, din Arad.

La final, Preasfințitul Părinte Siluan a adus mulțumire tuturor artiștilor, pentru minunatul program folcloric și cultural oferit, care a împodobit sufletele participanților, în Anul Comemorativ al Satului Românesc, cu multe frumuseți ale Neamului nostru, care sunt duse mai departe, cu bucurie, de tineri și artiști consacrați, de data aceasta din zona Aradului și care ne înobilează și ne împodobesc sufletele, asemenea unei Catedrale a Neamului Românesc, în zi de sărbătoare. Mulțumiri au fost aduse, încă o dată, Arhiepiscopiei Aradului, Consiliului Județean și Centrului Județean Cultural Arad, Oficiului Primului Ministru din Budapesta, Centrului de Documentare și Informare al AȚRU, Liceului Românesc din Giula și tuturor celor care au susținut financiar și s-au implicat în organizarea celei de-a XII-a ediții a Festivalului folcloric de la Giula, precum și celor care au onorat cu prezența lor acest eveniment.

(Știrile au fost preluate de pe site-urile episcopiaradului.ro și basilica.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
 Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
 Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
 SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
 Administrație: Pr. FILIP ALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
 Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
 Tipărit la Poudique srl Arad.
 ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
 Costul unui abonament este de 50 lei anual.